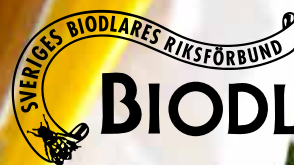

Bitidningen

NY SOM
BIODLARE

NYHET: NYA REGLER FÖR BITILLSYN

FORSKNING: SKYDD MOT VAXMOTT

BIODLARNA

Töreboda Vax

Hos oss kan du
välja cellstorlekar
4,9 5,1 och 5,3 mm
och drönarvax

Ange cellstorlek vid beställning!
Saknas uppgift levereras 5,1 mm.

Vi rensar varje parti för sig

Märk med namn, adress, tel nr och kolliantal. Ska vi kassera några ramar efter rensningen? Skriv "eldas" på kollit.

Max 20kg/kolli!

Särbehandling

Många biodlare vill ej ha Apistan eller thymolrester (t.ex. från Apiguard) i sitt vax. Därför särbehandlar vi ditt vax om du skriver ett intyg med namn, adress och tel nr och märker dina kollin med "SÄRBEHANDLAS".

Öppet: Mån-fre 9-16
Lunchstängt 12.30-13.30

VAX KÖPES!

Våra återförsäljare
och depåer hittar du på
www.biredskapsfabriken.se

**Inlämning av
ramar och vax
1 okt - 31 mars**

Vaxet ursmält, ramen desinficerad

Vi har även **FÖRENINGSPRIS** på vaxhantering

Jordbruksverket
Regnr SE468013

KRAV-godkänt
renseri

**Tänk på att ta
vara på vaxet!**

Allt för biodlaren
Stor som liten

MS Biredskapsfabriken AB

Töreboda

info@biredskapsfabriken.se

Sedan 1941

www.biredskapsfabriken.se

MÅNADENS TIPS

DECEMBER MÅNAD

lennart.johansson@biodlarna.se

Nu är vi framme vid december månad och det börjar lacka mot jul.

Även december är en ganska lugn månad för oss biodlare, men det finns ändå några saker att syssla med.

Här kommer några tips och råd för december:

- **Se till** att inte flustren är fulla med snö. Värmen från kupan och minusgrader utanför kan göra att det till och med bildas is i flusteröppningen, vilket gör att luftcirkulationen blir sämre
- **Rensa och rengör** utrustningen, så att du är väl förberedd när bisäsongen börjar.
- **Spika och vaxa** nya ramar.
- **Lyssna** vid flusteröppningen. Hör du ett svagt surr? Då är säkert allt i sin ordning i kupan.

LENNART JOHANSSON, utbildningsansvarig Biodlarna

- 4** Jordbruksverket skapar ny organisation
- 6** Året i bigården: Kjell Gustavsson
- 10** Nybro kommun Årets Pollinatör
- 12** Ny bok: Elin Iderström "Elins bin"
- 18** Vaxmott gör hål i cellocken
- 20** Debattkommentar
- 22** Recept: Honungspäron X 2
- 23** Högstadiel elever i Pollenjakt
- 25** Monica ska skriva Året i bigården
- 26** Kvalitetsmöte 2021
- 28** Innehåll i Bitidningen 2021
- 29** Almanackan, Vi minns
- 30** Marknaden
- 31** Kontakt
- 32** Bibutiken

Redaktör: Lena Grape Lilliehorn
E-post: bitidningen@biodlarna.se
Ansvarig utgivare: Förbundsordförande Björn Dahlbäck,
E-post: bjorn.dahlback@biodlarna.se

Bitidningen ges ut i 12 nummer årligen, varav två nr är dubbelnummer. Tidningen utkommer strax före aktuell månad.

Material- och annonsinformation: Se sidan 31.

Nästa manusstopp: den 1 DECEMBER, alltid

en månad före utgivningsdagen.

Tryck: Lenanders Grafiska AB.

Trycks på miljövänligt svenskt papper, G-Print från Arctic Paper, Grycksbo. ISSN 0006-3886

Läs mer på: www.biodlarna.se

Ett avlångt land

En del kunder älskar den traditionella glasburken med svensk rörd och kristalliserad honung. I andra delar av Sverige vill kunden ha flytande honung eller honungskakor och kan inte tänka sig att alls köpa kristalliserad honung.

Sverige är ett avlångt land och smaken är som baken och det borde vi biodlare kunna ta vara på bättre!

Sverige har fantastiska förutsättningar för biodling. Naturen skiftar från landsbygd till storstad, dessutom skiftar fälten och skogarna med olika grödor och träd, och i städerna finns stor variation i växtlighet i parker och trädgårdar. Bina producerar god honung i alla dessa olika miljöer.

När vi biodlare sedan på olika sätt hanterar vår honung eller när honungen mognar så förändras smakerna och konsistensen naturligt. Smakförändringarna börjar från det att honungen lämnar kupan, hanteras och sedan tappas på burk.

En del biodlare rör sin honung, andra pressar den och en del låter honungen självrinna. Slungad och pressad honung kristalliserar snabbare än självrinnen och en del honung förblir flytande i många år. Jag har självrinnen honung från 2017 som fortfarande är flytande och som inte har en enda kristall i sig ännu.

Honungen som vi biodlare skördar får alltså väldigt olika smaker och konsistens, en variation som bland annat beror på andelen av de olika sockerarterna som finns i honungen och hur vi hanterar honungen. En variation och mångfald som väcker stort intresse hos våra kunder. Ett intresse som vi kan vårda och använda oss av för att marknadsföra vår naturligt varierade produkt.

I våras blev jag invald i Förbundsstyrelsen och hittills har det varit riktigt roligt, med många bra och kloka diskussioner.

Jag sitter med i Kvalitets- och Bihälsokommittéerna, där jag vill bidra till både godare honung och friskare bin i Sverige. Jag har min biodling på Lidingö och använder uteslutande skattlådor från Flow Hive. Det här betyder att jag bara producerar flytande, självrinnen honung.

Min strävan är att få en honung som är så ursprunglig som möjligt, där varje burk smakar unikt. Jag tycker att honungen är som bäst när den är som bina själva vill ha den. Och mina kunder tycker det här är fantastiskt.

God Jul & Gott Nytt År!

PER (PELLE) LUNDBLAD
Ledamot, förbundsstyrelsen
per.lundblad@biodlarna.se

Jordbruksverket arbetar med ny biorganisation

Jordbruksverket ser just nu över nuvarande organisation för tillsyn av bin så att den bättre ska stämma överens med kraven som finns i EU:s djurhälsoförfordning, EU:s kontrollförfordning och kommande nya nationella regler på området.

I samband med det kommer rollen som bitillsynsman att förändras.

Jordbruksverket gör en översyn av lagstiftningen som rör bisjukdomar. Nuvarande föreskrifter ska anpassas till djurhälsoförfordningen och möta nutidens och framtidens utmaningar.

Det kommer att innebära att regelverket blir vidare, innefattar förebyggande åtgärder och omfattar även biodlarens eget ansvar för god bihälsa.

– De regler som hittills rört bihälsa har bara omfattat bekämpning av sjukdomar. De har handlat om vad bitillsynsmännen får göra, tillåta och hur bekämpning ska ske. Den framtida organisationen om-

fattar alltså också förebyggande arbete på motsvarande sätt som görs för andra djurslag, säger Annett Kjellberg, chef på Jordbruksverkets djuravdelning.

– Ingripande i fält behöver också, på liknande sätt som för andra djurslag, utformas så att en opartisk bedömning kan göras, fortsätter hon.

Så förändras ansvarsrollerna

Enligt utredningen ”En samlad djurhälsoreglering” (SOU 2020:62) är det Jordbruksverkets uppgift att leda och samordna förebyggande åtgärder mot bisjukdomar och att bekämpa dem.

Rollen som bitillsynsman är i dag att likställa med en enpersonsmyndighet. Den rollen (som institution) kommer att försvinna, men behovet är fortfarande stort av kunnig och erfaren personal. Kunskapen om bin blir än viktigare när de sjukdomsförebyggande aspekterna kommer in.

Jordbruksverket arbetar med att ta fram en ny organisation för hur detta ska arrangeras och hur kompetensen hos de nuvarande tillsynsmännen kan tas tillvara och utvecklas.

Enligt utredningen kommer dock beslut om avlivning, destruktion och sanering i framtiden att tas av Jordbruksverket.

Jordbruksverket arbetar för att de nya nationella reglerna ska vara på plats från och med årsskiftet 2022/2023. Nuvarande bisjukdomslagstiftning gäller fram till dess att de nya reglerna träder i kraft.

ULRIKA KLINGENSTIERNA

Projektledare för Jordbruksverkets projekt att se över biområdet p g a den nya svenska regleringen om bekämpning av smittsamma djursjukdomar.

 Lindhagens

Allt för biodling
Välkomna till vår butik i Skåne!

Biredskap, vaxhantering, foder, glasburkar & gott kaffe!

Skyddskläder

Stort utbud med riktigt bra priser!

Se produkterna på vår hemsida. ▶

Stort sortiment biredskap

AB Lindhagens Bigårdar
Norra Grönby, Anderslöv
Telefon: 0410-280 95
www.lindhagen.se

Bin räknas in i kategorin landlevande djur. Jordbruksverket arbetar för att nya tillsynsregler införs från och med årsskiftet 2022/2023.

Foto: CHRISTER WALLINDER

EU:s djurhälsoförförordning

Den 21 april 2021 började EU:s nya djurhälsoförförordning att gälla.

Förförordningen är en ramlagstiftning för djurhälsoområdet och rör djurhälsa och smittskydd. Många regler har funnits tidigare, men vissa nya djurslag har tillkommit.

Det främsta syftet med de nya reglerna är

att förbättra djurhälsan.

Till exempel blir det mer fokus på förebyggande insatser snarare än att bara ägna sig åt att bekämpa utbrott.

Djurhälsoförförordningen omfattar alla djurslag. De är uppdelade i tre kategorier:

- landlevande djur

- vattenlevande djur

- djur som varken är land- eller vattenlevande.

Till landlevande djur hör samtliga landlevande däggdjur, fåglar, bin och humlor.

Förförordningen innehåller regler både för tama och vilda djur.

Bee **F**uture **F**onda™

100% Svenskt

Fler kakor /kg

Få DITT vax valsat
från
DINA egna ramar

Fullt utrustat renseri

Anlita oss ÅRET RUNT 0762-331036 beefuture.se

Kjell Gustavsson
nordbi@kjellgu.se

Mitt namn är Kjell Gustavsson.

NordBina och jag finns i Ljungskile på Västkusten. De senaste åren har jag invintrat ca 25 samhällen. År 1976, som 29-åring, blev jag med bin första gången. Det var en helt annan tid då. Årets "I Bigården" blir därför annorlunda. Historik, kritik, frågeställningar samt speciella perspektiv och infallsvinklar är min ambition. Är du inte nöjd med det du ser? Bara vänd blad och läs vidare i vår fina medlemstidning! Fotografen Johanna Asplund har tagit porträttet på mig och på bin, drottning och täckt yngel här intill.

Åsikter och fakta i texten ansvarar jag själv för.

Välvilja och samarbete — det kan vi lära av bina

Dags att summera Biåret 2021, som började bra med ordentlig vinter från slutet av januari.

Alla mina samhällen var i fin form vid rensningen i mars. April var kall och torr, följd av en regnig maj.

Juni kom med plötslig värme och bra drag. Jag hade underskattat binas förmåga och hamnade på efterkälken, men lyckades ändå ha en viss kontroll.

När jag var i kapp bina i Ljungskile så drog jag ut till öarna den 8 juni, några dagar för sent! Där överraskades jag av nedbantade drottningar, viseceller med ägg och späda larver i tre kupor. Minimal äggläggning, men mycket ny-indragen nektar och honung från strandkvannen utspritt överallt.

"Att riva drottningceller är inget bra sätt att stoppa svärmtankarna hos bina", skrev jag i BT nr 6. Men, vad skulle jag göra? Spärgaller och tredje-lådan på, med tomma utbyggda kakor och vaxmellanväggar.

Nio dagar senare kom jag tillbaka med bottnar och tak för att göra svärmförhindrande avläggare. Positiv aha-upplevelse när jag lyfte av första skattlådan, som var riktigt tung! Uppmatade drottningar, massor av nylagda ägg och späda larver under spärgallren i alla bihus.

Stor glädje i att ha fel! Ö-bina besökte jag därefter frekvent till slutet av juli, för säkerhets skull.

Drottningbanken växte till sig snabbt, så det blev trångt. När de fyra drottningarna fått nya hem och jag skurit bort visecellerna, så odlade vi drottningar i skattlådan. Två serier drottningar, bin till över 30 parningskupor och mer än en full skattlåda med honung klarade dessa bin.

Försommarskörden i övrigt blev hygglig även utan ett påtagligt hallondrag. På senare år har hallondraget ofta sviktat här, tycker jag.

Ungdrottningarnas parning fungerade mycket bra denna sommar. Från mittem av juli fanns ofta bara ett svagt drag,

som ändå underlättade tillsättningen av nya drottningar och stimulerade yngelsättningen.

Ljungdraget uteblev i stort sett här i Ljungskile, men på öarna var det tvärtom, som jag beskrev i min förra text.

Jag har varit noga med att skatta honungen tidigt på dagen, så honungen är torr och seg, men slungan gör nu jobbet på ett helt annat sätt.

Den går nu att köra över 400 rpm med det analoga nätaggregat som min elektronikexpert Tore har byggt. Förvånande hur bra otrådade fribyggda vaxkakor klarar slungningen. Max 20 graders temperatur gör vaxet starkare.

Mer än 90 procent av ljunghonungen går nu att få ut mycket snabbare än tidigare. Perforatorn är oumbärlig och separatorn tar också bort den tixotropa konsistensen ett tag, före silningen. Irriterande att perforatorn inte finns på marknaden längre. Min granne är radioamatör och störs inte längre när jag slungar med den analoga motorstyrningen.

Gott om arbetskraft i drottningbanken.

Foto: KJELL GUSTAVSSON

Bara viss kontroll, men Georgs svärmlåda från 1977 är "fisken".

Foto: KJELL GUSTAVSSON

Apropå störning, så måste jag berätta att mina bin ändrade beteende för några år sedan när jag fått mina nya, tredje generationens hörapparater. De flög oprovocerat mot örnen och stack mig i tinningen.

Det tog tid innan jag kopplade samman beteendet med bytet till dessa hörapparater som kommunicerar trådlöst med varandra, till skillnad från mina tidigare. Hörapparater och mobiltelefonen lägger jag numera undan när jag besöker bina. Detta gör emellertid att jag nu också undrar hur det blir med bina och detta kommande 5G, som oroar många.

De trådlösa signalerna eller strålningen från 5G, som en Lunda-professor benämner fenomenet, är helt utanför mitt kompetensområde, men jag undrar ändå. Professorn har i Expressen och SVT Nyheter uttalat att de 5G-skeptiska i Sverige i huvudsak är kvinnor, som inte har varit vakna på fysiklektionerna och att det är Putin som bidrar till 5G-motståndet, för att han vill skada Sverige. Professorn arbetar som expert åt de storföretag som nu bygger 5G och han säger att det bara är frekvensen som skiljer 5G-strålning från exempelvis solstrålning.

Han bör ju veta allt om detta tänkte

jag, när jag kontaktade honom. Jag uppgav hörapparaternas fältstyrka och frekvens, samt efterfrågade upplysningar om den forskning som finns rörande den eventuella påverkan som 5G kan ha på bin och andra insekter. Trots en mycket lång tid har jag inte fått något svar.

Jag uppmanar nu biodlarna i Umeå och Stockholm, som är först ut med 5G, att vara speciellt vaksamma, då vi alla väl har preparaten med neonicotinoider i färskt minne.

Utanför mitt kompetensområde är också detta med jordenergier, men det skulle aldrig falla mig in att raljera och håna de som säger sig ha denna kompetens. I början av min biskötsel hade vi problem med jäst honung i Bohuslän och blev hånade i BT av en man från östkusten. Vår girighet var orsaken till för tidig skattning och han ansåg sig vara expert då han aldrig erfarit detta problem(!). Vår honung jäste i täckta celler, men inte visste han det. Vi bör visa mer välvilja och medkänsla.

Kemikalieindustrin har heller inga skrupler, de försöker bli allt smartare och man kan undra vad för sorts djävlskap de har på gång nu? På den "gamla goda tiden" låg bina i drivor framför kuporna

när de blivit utsatta för giftbesprutning, så det var lätt att se och förstå. Man kan nog också lita på att myndigheterna som vanligt är "på efterkälken".

Nya regler från våra myndigheter, var rubriken på artikeln från kvalitetskommittén i årets BT nr 3.

"Givetvis förändras hela tiden myndigheternas regler" kan vi läsa där. Livsmedelsföretagare i primärproduktion får nu en sänkt gräns från 1000 till 500 kg. Då myndigheterna redan nu har svårt att hinna med alla sina åligganden, så har jag påbörjat en minskning av antalet bishammällen.

Bra även av hänsyn till våra hotade vilda pollinerare. Ingen förklaring på myndigheternas ändrade regler gavs i artikeln. Kan det äntligen vara så att de insett att vi aldrig haft fler honungsbin på de 45 år som jag har varit biodlare.

Bland "gemene man" finns en utbredd felaktig uppfattning att även våra honungsbin är hotade och minskar i antal. Efter kriget för över 70 år sedan hade vi fler kupor än nu, men då fanns en mera oförstörd rikedom i binas miljö.

En annan felaktig uppfattning är att de nordiska bina bara är en "liten lantras". Detta är våra egna europeiska ursprungs- ➤

Hövdingen med sina vapendragare och åtta drönarsamhällen på hemväg efter avslutningen på Lurö 2021.

Foto: TOBIAS RYBERG

bin, som erövrade hela kontinenten från Alperna i söder till mellersta Skandinavien i norr och från Brittiska öarna i väst till Ural i öst. Dessa fantastiska bin har utvecklats och finlipats av det naturliga urvalet under tusentals år och lokalanpassats till skiftande och krävande miljöer. (Sök ”Roger Patterson Bees” på nätet). FN-deklarationen om den biologiska mångfalden ger vårt bevarandearbete ett starkt stöd.

Vi har alla ett stort ansvar här!

Välvilja och samarbete bör vi lära av bina och vara vänner, med respekt för varandra, oavsett om vi vurmär för Buckfast, Ligustica, Carnica eller Mellifera.

Framöver kan vi låta två världar mötas genom att vi odlar drottningar vid avläggARBILDNING från rena avelsdrottningar och friparar bara en gång. Heterosis!

Men drönarna har ingen far och blir oavsett renrasiga första friparningen. Så gör jag och även Börje Fridolfsson. Han blev SBR-medlem redan som elvaåring 1967 och är den mest erfarne biodlare jag känner. Hans Buckfastbin hindrar inte samarbete och en vänlig relation.

Boken ”Bin och Biodling” av Åke Hansson hade han i två exemplar. Dessa

böcker är dyra klenoder, och jag ville köpa utan prut. Nå, vad skall du ha? Bi-Börje ser stadigt på mig innan svaret: ”Den är för dyr, du får den!” Övåntat och starkt, men ibland skall man bara tacka och ta emot.

Åke Hansson är den störste som vi någonsin haft i svensk biodling. Han började studera bina 1933 och skrev en doktorsavhandling om binas ljudalstring och ljuduppfattning 1945.

Han tillhörde SBR:s styrelse 1953 till 1968, varav de sista åtta åren som ordförande. Han var drivande när Svensk Honungsförmedling skapades. Sin professorstitel fick Åke 1976 för sin långa gedigna forskar- och lärargärning i biodlingens tjänst. Hans meritlista är lång och han skrev många böcker. Att hitta en av hans böcker på antikvariat är lycka!

2013 återstartade jag med ett gult samhälle. Det året besökte jag också Ingvar Arvidsson i Bengtsfors och fick träffa ca 25 av hans nordiska samhällen, som gjorde mig helt lyrisk.

Jag funderade på att ta språnget och byta ras, men tvekade. Så skedde flera saker, som att det kom fler Buckfastsamhällen i närområdet och jag träffade hedersmannen John som bara tre kilometer från mig haft mörka bin sedan 1959.

Elisabeth på Nordens ark ringde mig, Ann-Charlotte höll i larvnålen och jag kunde hämta några kläckfärdiga celler med drottningar efter en vacker fyraårig drottning från Per Ruth i Umeå.

Då var jag igång och fick mina första erfarenheter av nordbina 2015. Så rullade det på och 2019 avyttrade jag mina två sista gula samhällen.

Nordbiprojektets långvariga arbete kunde jag direkt skörda frukterna av och det innebar en stor trygghet för mig.

Ingvar höll ett föredrag på Orust och Claes Fossum såg till att jag fick träffa Stefan på Kåringön. Ur detta har en fin gemenskap växt fram och 2018 gjorde vi ett första litet försök med parning av drottningar på Kåringön.

Ingvar har dragit ner på sitt engagemang i föreningen Nordbi, men lägger nu stor kraft på Lurö. Ingvars trettioförsta säsong på Lurö blev ett toppår med över 1300 st drottningar. Detta borde göra Lurö till Sveriges största parningsstation.

Ingvar är den samlande kraften för alla de som hjälpt till för att nå detta resultat.

Marita Delvert, vår första kvinnliga förbundsordförande, tog med hela SBR-styrelsen till Lurö 2013. Det var till stor

Tack till er från oss! Stefan styr och Janne håller i kameran.

Foto: JAN SAMUELSSON

glädje för alla nordbivänner och för Ingvar, som visade parningsstationen och Lurö. I Nordbi-Aktuellt nr 2-2013 står detta och axplock ur nordbi-historien före Marita.

Bitidningar, både gamla och nya läser jag med stor behållning. Informativ text och härliga bilder, som under "Så här gör vi" i årets nr 5. En stor personlighet i en liten kropp, som koncentrerat med ett fast grepp om biborsten, väntar på att de stora skall sluta kivas om rökpusten. Fin artikel om Munka Ljungby BF:s bragd att rädda bistocken i nr 7-8, samt så mycket mer. I nr 9 redovisas vinterförlusterna, utan förklaring på den låga vinterdödligheten i Jämtland (och Västerbotten).

Varför inte undersöka kopplingen till den dominerande birasen i dessa län?

Fint reportage om bimumseum i Älgshult. Den gamle bikungen i Ljungskile, Georg Niklasson, har en son. Han har överlämnat två små föremål till mig från farfar Julius. Jag tror att det är "mini-rökpustar" som man hade i munnen för att skapa en slöja av rök för hundra år sedan. Jag kommer nog att ringa Älgshult om hembygdsföreningen i Ljungskile inte är intresserad. Jag har även en Bitidning från 1920 och några inbundna årgångar från 1930-talet som bör komma i goda händer.

Min önskelista inför julen:

Att vi alla (med eller utan bin) äntligen inser allvaret och globalt börjar samarbeta på riktigt, för klimatet och den biologiska mångfalden.

Vi kunde ha lyssnat på Georg Borgström som hade så rätt, men som avfärdades som en "domedagsprofet", på 1960-talet. Sent nu, men vi kan om vi vill, som vi gjorde med "ozonhålet".

Profit, tillväxt och BNP är de begrepp, som politiker, nationalekonomer och företagsekonomer har för ögonen, när de med fast hand styr mot fördärvet.

Jag önskar att SBR blir mer militant och politiskt (ej partipolitiskt) och att Redskapskommittén återuppstår.

Min sista önskan är mer personlig: Att få göra ett par, något yngre hobbybiodlare, intresserade av bina på Karingön.

Jag kan berätta hur det är att ha bin på öarna och ett par som tidigare flyttat från Stockholm berättar gärna hur det är att leva på en underbar, spännande plats för nystart och gemenskap, där solen går ned i västerhavet.

"Året i Bigården" har jag skrivit främst för alla nytillkomna SBR-medlemmar och hoppas att något varit läsvärt.

Har ni också insett storheten i biskötselns och vilka viktiga kulturbärare ni är, så blir jag glad!

Samma om någon "gamling" orkat läsa igenkännande. Jag har boktips som förbättrat och sannolikt kommer att förlänga mitt liv. Mejla mig!

Bina förlänger livet för oss som är aktiva, nyfikna och envetna! Genom min berättelse i BT, ville jag hedra min morfar och mina mentorer.

Även alla de personer, både levande och avlidna, som de kontaktskapande bina låtit mig få möta. Har ni inte förstått det tidigare, så förstår ni nu, hur värdefulla alla mina vänner är.

Ett speciellt tack till förra förbundsordföranden Monica Selling, som fick idéen, trodde på mig och bad mig skriva.

Tack Jan Samuelsson, som tagit många fina bilder, gjort vingindexmätningar och även i övrigt hjälpt mig mycket. Janne, vad hade jag gjort utan dig?

Med detta tackar jag för mig!

God Jul!

KJELL GUSTAVSSON

Fotnot: Skribenten själv ansvarar för åsikter och fakta i denna text.

Nybro kommun blev Årets Pollinatör efter helhetsgrepp för insekter

Utmärkelsen Årets Pollinatör har delats ut för femte gången av Pollinera Sverige. Detta år till Nybro kommun.

Nybro har tagit ett helhetsgrepp och skapat samverkan mellan olika instanser och områden – allt från gator, vägkanter och parkmark till jordbruksmark, golfbanor och så kallade skräpmarker. Här har man kartlagt kommunens unika artrikedom och tagit fram långsiktiga planer för skötseln.

Olof Persson, skog- och markförvaltare på Nybro kommun, menar att nyckeln till framgång har varit att man lyckats förankra målen i strategiska översiktsplaner och detaljplaner och att det finns ett stort intresse bland tjänstemän och politiker.

– Det har funnits en enighet om att vi ska arbeta aktivt för att skapa miljöer som bidrar till bättre förutsättningar för pollinerande insekter, säger Olof.

En viktig grundsten var inventeringarna som gjordes tidigt.

– När entomologen Niklas Johansson fann många sällsynta och hotade arter fick vi bevis för att vårt område har en unik artrikedom av pollinatörer. Han hittade flera arter som aldrig tidigare hittats i Sverige, som den tjockbenta pälsblomflugan.

I Nybro kommun ser man också de sandiga grusåsarna i omgivningarna som en viktig tillgång.

– Våra geologiska förutsättningar ger oss fördelar, och det vill vi ta vara på.

– Man kan jobba på att utveckla många mindre platser. Det kostar bara några tusenlappar att åtgärda ganska långa sträckor väg till exempel, låta vägrenarna blomma och slå dem i slutet av säsongen. Vi har förändrat skötseln. Vissa insatser är ju till och med direkt lönsamma i det långa loppet!

Leif Karlsson, Per Ahlgren, Kenneth Petersson och Olof Persson tar emot diplomaten som Årets Pollinatör 2021. Foto: ERIK HANSSON

Plantering med insektsvänliga växter vid tågstationen. Foto: NYBRO KOMMUN

Arbetet för ökad mångfald och pollinering syns både mitt i stan och i naturreservatet Svartbäcksmåla:

– Här skrapade vi fram bar sand för att skapa boplatser till fler sandlevande bin och byggde en boplatser av gamla timmerväggar som hade färdiga små hål efter husbock.

– Vi har också planterat och sått in växter som backtimjan, åkervädd, väddklint, liten blåklocka, grå- och rotfibbla, käringtand och vild prästkrage, berättar Per Ahlgren, naturvårdshandläggare som också ansvarat för de bidrag från Lokala

naturvårdssatsningen (LONA) som gett extra ekonomiskt stöd i arbetet.

Leif Karlsson på parkenheten var i början skeptisk till de nya planteringarna.

– Jag tyckte att det såg lite skräpigt ut, men nu när det vuxit till sig ser jag vitsen. Det behövs ju också betydligt mindre skötsel.

Pollinera Sveriges jury valde Nybro kommun för att de är ett föredöme att inspireras av – ett lokalt initiativ som kan sporra andra till att arbeta målinriktat med att gynna pollinatörer och öka den biologiska mångfalden.

Av de påträffade arterna i Nybro kommun räknas omkring hundra arter som rödlistade. Dessutom påträffades elva arter som aldrig tidigare hittats i Sverige.

Pollinera Sverige är en plattform för utveckling, samverkan och kunskapsspridning som startades 2017 av Anna Lind Lewin och Lotta Fabricius Kristiansen. Genom samarbete byggs nätverk där olika aktörer kan dra nytta av varandras arbete och kanaler. Projektet får bland annat stöd från Jordbruksverket.

Läs mer på pollinerasverige.se

Biodlarna söker utvecklare inom bihälsa

Sveriges Biodlares Riksförbund, Biodlarna, organiserar huvuddelen av Sveriges biodlare, från hobby- till yrkesbiodlare. Nu vill vi intensifiera vårt arbete för bättre bihälsa i hela landet.

Vi söker

Till en helt ny tjänst söker vi dig som kan utveckla förbundets arbete med bihälsa som är en av de viktigaste frågorna för Sveriges biodlare. Du kommer att leda förbundets arbete med att få friskare och tåligare bisamhällen. Eftersom det är en ny tjänst kommer du i viss mån ha möjlighet att själv utforma arbetets innehåll.

Arbetsuppgifter

Att öka kunskapen hos våra medlemmar om hälsa för bin och bisamhällen kommer att vara din huvudsakliga uppgift. Du kommer också att

- Leda och genomföra projekt med fokus på ökad bihälsa i Sverige
- Samla in, paketera och förmedla internationella studier om bihälsa
- Leda kortare utbildningar av våra lokala samordnare för bihälsa och skriva artiklar i vår medlems-tidning
- Vara ett stöd till kansli och styrelse i frågor om bihälsa
- Delta i arrangemang om bihälsa nationellt och internationellt
- Samverka och samarbeta med andra aktörer inom biodlingen
- Resor i tjänsten förekommer

Kvalifikationer

- Examen från högskola- eller universitet inom biologi/ekologi eller motsvarande utbildning som arbetsgivaren anser lämplig
- God förmåga att kommunicera på svenska och engelska i både tal och skrift då mycket litteratur är på engelska
- Kunskap om biodling
- Erfarenhet av att driva projekt
- Det är meriterande om du har
 - Erfarenhet av forskning
 - Kunskaper i andra språk där biodling är utvecklad

Personliga egenskaper

Vi söker dig som tar initiativ och är drivande. Du är bra på att planera, samarbeta och har förmåga att skapa goda relationer med andra aktörer.

Om anställningen

Anställningen är tillsvidare på heltid med placering i Skänninge eller enligt överenskommelse.

För ytterligare information om tjänsten är du välkommen att kontakta förbundsordförande Björn Dahlbäck, 076-035 66 46, bjorn.dahlback@biodlarna.se alternativt tf förbundschef Anette Irebro, 0142-48 20 03, anette.irebro@biodlarna.se.

Välkommen med din ansökan innehållande CV och ett personligt brev, senast den 28 januari 2022 till anette.irebro@biodlarna.se

Om Biodlarna

Sveriges Biodlares Riksförbund, Biodlarna, är en obunden medlemsorganisation med drygt 16 000 medlemmar, och består av 25 distrikt och ca 270 föreningar.

Vårt kansli med sex anställda ligger i Skänninge utanför Linköping

För mer information: www.biodlarna.se

Många goda råd till nybörjaren

Det finns många som är nya som biodlare just nu. Miljötänkande, pandemi, oro för pollinering – oavsett anledningen har intresset för biodling ökat kraftigt senaste åren.

En av de nyblivna biodlarna är Elin Iderström från Ulvsby norr om Karlstad. Hon snubblade in i bivärlden via en annons på Facebook.

– Jag hade haft en flyktig tanke att det vore roligt med bikupor. Sedan råkade jag se på Facebook att en tidigare granne skulle sälja sina tio kupor och all utrustning, berättar hon.

– Jag tänkte i två minuter och sedan skrev jag att jag ville köpa.

– Först senare insåg jag vad hade gjort. Jag som aldrig ens hållit i en biram!

Hon skrattar lite, det är inte första gången hon berättar om sitt spontanköp. Men när det en dag under tidig vår stod nio stora kartonger och hinkar med bifoder och ramar i vardagsrummet blev infallet plötsligt väldigt verkligt.

Hela historien om hur Elin blev biodlare berättar hon i en nyutkommen bok, ”Elins bin”.

– Det finns många jättefina biböcker, men jag saknade en lättare introduktion för den som inte kan något alls, säger Elin.

Boken berättar steg för steg om många av de saker man behöver tänka på. Vad behövs för att bli biodlare? Vad som händer och förändras när man fyller trädgården med bin. Om dagar då honungen flödar... och om dagar då bina dör.

Tanken på egen honung fladdrade förbi.

Foto: LINN MALMÉN

Elin går igenom ett helt år med både nybörjarfrågor och praktiska råd som hon själv lärt sig på nybörjarkursen och fått från andra biodlare. Boken är för en nybörjare lite grann som någon att hålla i handen, förklarar hon.

Nu har Elin avslutat sin tredje sommar med bin, men hon räknar sig fortfarande som nybörjare ett par år till.

Vad betyder egentligen livet som biodlare för henne?

– Det är framför allt jättehärligt, säger Elin med värme i rösten. Tre somrar med bin – och det blir bara roligare hela tiden.

– Men det är en berg-och-dalbana. Det finns dagar som är fantastiska – och gör man ett misstag känner man sig som världens sämsta människa. Om man gör bina illa på något vis.

Hennes vardag betyder ofta jobb framför datorn. Hon jobbar i dag ungefär 20 procent med sin egen biodling och övrig tid som frilanskommunikatör och skribent.

– Och att sedan kunna gå ut i trädgården fina somrardagar blir en riktigt livsinjektion. Att få jobba med vaxet på vintern likaså. Göra något fysiskt och praktiskt, producera något konkret.

Elin beskriver sina känslor så man själv bara vill göra samma sak. Hon är medryckande och inspirerande i sitt tal, fylld av energi. Både i telefonen och i boken.

– Första gången jag hade varit på marknad och sålt alla honungsburkar tänkte jag: ”nu står mina burkar i skafferierna runt om i Värmland”. Det var en så häftig känsla!

– **Jag blev** helt blyxtkär i biodlingen, säger Elin Iderström.

Att få insyn i hur en annan varelse lever. Det är en av de mest spännande upplevelserna i bigården, säger Elin.

Foto: LINN MALMÉN

Men hennes väg in till bina gick egentligen via ett stort trädgårdsintresse.

Familjen flyttade till det stora röda huset på landet utanför Karlstad 2012 och där började Elin odla grönsaker.

Redan första sommaren blev det en riktig aha-upplevelse att odla sin egen mat. Från början bara ett par odlingslådor, sedan växte det för varje år till dagens 500 kvadratmeter med grönsaker och blommor huller om buller, som Elin skriver i boken.

Nyfikenheten på självhushållning av fler slag gjorde att tankarna om honungsbin dök upp ibland. Hon beskriver det som att tanken på egen honung fladdrade förbi som en snabb vindby då och då. Men hon väntade på rätt tillfälle – och plötsligt dök det upp.

– **Bina har** förändrat livet mest för mig. Familjen är väldigt anpassningsbar, säger

hon med ett nytt skratt.

– Första sommaren levde jag med naturens skiftningar på ett helt nytt sätt. ”Jaså, börjar hasseln blomma – och nu kommer krokusarna – och hur är vädret i dag”? Det var ett liv mycket närmare naturen.

En annan sak, säger hon, är att man som biodlare hela tiden får lära sig ödmjukhet.

– Att följa med i binas dans och liv blir som en del i livet som man inte fullt ut kan kontrollera.

– Man får som nybörjare lära sig saker teoretiskt, men man vet inte praktiskt förrän man står där. Det är som att börja skolan igen.

– Man får en enorm respekt för de här levande varelserna, fortsätter hon.

Hon beskriver det som att vackla på randen mellan oro och glädje.

Jag frågar vad som är allra bäst med bin. Hon tänker ett ögonblick:

– Det allra bästa, det mest spännande är att få insynen i hur en annan varelse lever. En organism som på ett sätt har likheter med oss människor och på andra vis är helt annorlunda.

– Att vara biodlare är att ha ett fönster så att man kan följa hur de här djuren fungerar.

Eftersom upplevelserna helt klart är omvälvande frågar jag hur familjen har tagit det här, oavsett hur anpassningsbar den är.

– Barnen har inte varit framme vid kuporna så mycket, däremot tycker de att det är jätteroligt att slunga honung.

Hon berättar om sin dotter, som nu är sju år och en ”djurvän av rang” som älskar ”allt från dagmaskar till bålgetingar”.

"Bina blir ju som husdjur"

Hon tar gärna upp bin på armen och kommer och visar dem.

Under Elin Iderströms egen uppväxt fanns det ingen i närheten som höll på med biodling.

– Jag kan inte rekommendera folk att göra som jag. Bättre då att starta med en eller några kupor och hälsa på biodlare för att få veta mer.

Det kan vara en stor förändring, hör jag, att börja dela sin trädgård med honungsbin.

– De blir ju som husdjur – även om man måste fundera på hur nära man kan gå. Men pollineringen är otroligt fin.

En annan intressant sak är att familjen har skaffat pool – och där vill även bina gärna vara.

– Vi har salt i poolen, men det finns grannar som har klor i vattnet och det är likadant hos dem. Jag vet inte varför. Jag har satt en balja med poolvatten närmare kuporna, men de kommer i alla fall till poolen. Det påverkar barnen, förstås.

En annan sak hon tar upp är nyttan med att som nybliven biodlare gå med i en förening.

– Jag gick nybörjarkurs i Karlstad och är medlem i Alster-Nyeds biodlarförening i Värmland. Jag sitter faktiskt också i distriktsstyrelsen för Värmlands biodlare, säger hon och låter nästan lite generad.

– Det är jätteviktigt med föreningarna och som nybörjare blev jag väldigt fint mottagen. Det är så häftigt att där träffar man biodlare som hållit på i 30–40 år och alla är så trevliga och ödmjuka.

Dagboksanteckningar varvas med handfasta tips om vad som händer under under olika säsonger. Elins tips för att reda ut allt som ska göras är en årsöversikt. Foto: LINN MALMÉN

Har det blivit som hon trodde med alla de här husdjuren?

– Jag tänkte ju att jag skulle satsa mycket mer på att sälja på marknader och göra workshops och fler produkter. Men sedan kom ju pandemin.

– Själva biodlingen påverkade ju inte den så mycket, utan det var ju mer aktiviteterna i distriktet.

Hon har nu i höst invintrat 20 samhällen och precis kommit ut med en bibok.

– Ja, 15-20 samhällen är lagom för mig. Framåt skulle jag vilja skriva mer om biodling och trädgård – och kanske rentav nosa på det skönlitterära, säger Elin.

Kommentar

Det ska nog gå bra, tänker jag, som plöjde hennes bok på en helg. Hon har ett levande språk som det är lätt att läsa. Det känns som om hon sitter bredvid i soffan och berättar.

Dessutom blev jag själv väldigt inspirerad av hennes berättelse och började tänka på var jag, som (ännu) inte är biodlare, skulle kunna ha några kupor.

– Det är verkligen mitt mål att det inte bara ska vara en faktabok, utan mer en läsupplevelse, säger Elin med glad röst när jag berättar vad jag tycker.

LENA GRAPE LILLIEHORN

Joel Svenssons Vaxfabrik

www.joelvax.se | 0431-430055 | info@joelvax.se
Klippanvägen 905 | 266 94 Munka-Ljungby

MÅNADENS ERBJUDANDE DECEMBER

SPIKAD OCH TRÅDAD RAM inkl. stift och hylsor

1300 :-

Pris / 100 st

Ordinarie pris: 1650 :-

Priser inkl. moms

Frakt tillkommer

Reservation för slutförsäljning.

VAXSMÄLTARE

Vaxsmältare, med ånggenerator på 230 volt / 1900 watt. Rymmer ca 20 Lågnormal ramar, en rostfri behållare för uppsamling av rent bivax ingår. Rostfritt perforerad bricka är ca 10 cm från botten där större partiklar fastnar, försedd med handtag för enkel rengöring. Yttermått: Ø 500 mm, höjd 600 mm.

PRIS

170C

Vaxsmältare, 100 L

3 250 kr

VAXINLÄMNINGEN ÄR ÖPPEN

1/10-21 - 31/3-22

VID INLÄMNING AV VAX

- » Namn och antal kolli på alla säckar
- » Väl emballerat, bitätt
- » Maxvikt / kolli 20 kg

Exempel på namnlapp vid inlämning av vax och ramar

- » Fullständigt namn och adress
- » Telefonnummer
- » E-post
- » Antal kolli

BIBUTIKEN

BESÖK WWW.BIIDLARNA.SE/BUTIK
FÖR ATT SE HELA SORTIMENTET

Julklapp. Bibu

Köp valfri barnbok
- pussel på köpet!

Barnbok
+pussel

fr. **129:-**

gäller alla
barnböcker

Armband

149:-

Ord.pris:
199:-

Armband

Vackra handgjorda armband gjort
av naturliga ädelstenar. Armban-
det pryds med ett sött guld- eller
silverfärgat bi. Finns i flera olika va-
rianter. Besök bibutken på hemsidan
för att se de olika varianterna.

Julpris

289:-

Ord.pris:
329:-

Kramvänligt bi

Finns i två storlekar -
20 cm - 99 kr
30 cm - 149 kr

Gose

från **9**

Ord.pris ick
149

BESTÄLL SENAST 14 DEC FÖR LEVERANS FÖRE JUL

Erbjudandena gäller så långt lagret räcker.

Kampanjer gäller t.o.m 31/12-21

Beställ på www.biodlarna.se/butik
eller maila in ordern på bibutiken@biodlarna.se
Alla priser är exklusive frakt.

tips från tiken

Nyhet!

Julpris

219:-

Ord.pris:
259:-

Nyhet!
Elin's bin

Elin delar med sig av medgång och motgång i det äventyr som bina tagit med henne på. En härlig bok för nybörjaren.

Frågesport

59:-

Ord.pris:
79:-

Vinterset

179:-

Ord.pris:
247:-

Varför är det hål i cellocken?

I friska bisamhällen är ramar med täckt yngel släta och har en enhetlig färg. Ska man oroa sig om man ser hål i cellocken? Är det varroa? Är det någon annan sjukdom? Vad ska jag göra åt det?

Det finns många orsaker till hål i cellocken och de är inte alltid dåliga. Generellt kan man säga att om du ser små hål i vaxlocken så bör du öppna dessa försiktigt och kanske också täcka av några intilliggande celler. Om du tittar lite noggrannare kan du kanske få några ledtrådar till vad som finns bakom och om du behöver vidta några åtgärder.

Jag upplevde själv detta när jag nyligen besökte en biodlare på Gotland. Han visade mig foton av en yngelram med små hål i cellocken, ett foto som han hade tagit veckan innan jag besökte honom.

På fotot kunde man se halvt färdigutvecklade puppor som inte rensats ut och låg kvar i celler utan cellock, ett fenomen som brukar kallas "skalligt yngel". Biodlaren hade bekämpat varroa och samhället var i övrigt starkt, så han trodde inte att det var utrensning av yngel på grund av höga kvalitetskrav.

Jag anade redan då vem det var som orsakat det skalliga ynglet, men jag ville först se bisamhället med egna ögon.

Ungefär en vecka efter att dessa foton var tagna gick vi för att inspektera bisamhället. När vi öppnade kupan såg vi att samhället var starkt och verkade friskt.

Vi hittade den ram som tidigare hade haft hål i cellocken, men där hade nu (mer än en vecka efter att fotot tagits) de flesta av bina krupit ut eller så hade cellerna blivit täckta på nytt. Det återstod bara några få celler med hål i cellocken.

Vi drog ut en puppa från en av dessa celler och såg att den var täckt av små bruna fläckar. Vår skadegörare hade lämnat en ledtråd: bajs! De bruna fläckarna

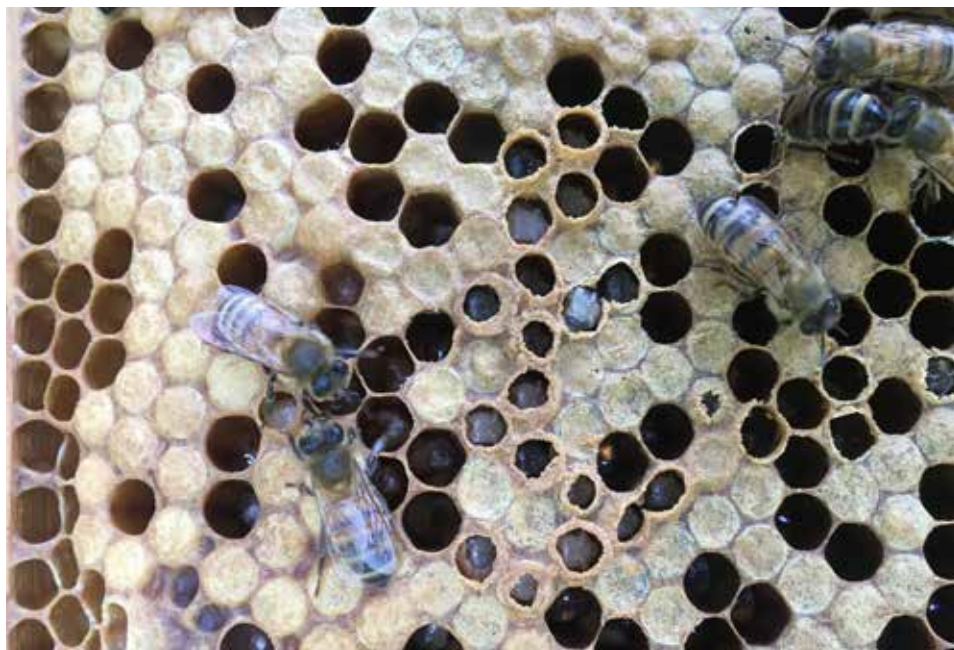

Bild 1. Avtäckt eller "skalligt yngel". Lägg märke till att de avtäckta pupporna ser helt friska ut och att de är samlade i grupper eller ligger i en rad.

Foto: ÅKE LYBERG

Bild 2. Här är en annan bild från samma bikupa. Bina ser ut att åter täcka de öppna cellerna. Om hålen hade varit relaterade till kvalsterangrepp skulle några av pupporna vara söndertuggade och på väg att avlägsnas av bina.

Foto: ÅKE LYBERG

vi såg var från vaxmott – alltså avföring från en vaxmottlarv. Vi kunde inte se själva larven eller några vuxna individer, men det var inte så konstigt eftersom bisamhället var starkt.

Bina hade förmått jaga iväg eller avlägsna både vuxna vaxmott och larver.

Vaxmott finns i princip överallt i världen där det finns biodling. Bägge arterna av vaxmott, det stora vaxmottet (*Galleria mellonella*) och det lilla vaxmottet (*Achroia grisella*) finns i Sverige. De är opportunister, det vill säga de lägger ägg i bikupor varhelst och närhelst de kan och hoppas att några kommer kläckas till larver, äta och utvecklas till vuxna individer.

Det som hänt i det här samhället är förmodligen att ett vaxmott lyckats smyga sig in i en oskyddad del av bikupan och lägga några ägg. Efter några dagar kläcktes äggen, och även om de flesta larver upptäcktes och avlägsnades av bina hade en lyckosam vaxmottlarv lyckats gräva sig igenom vaxet, under cellocken och utom räckhåll för vaktbinas käkar.

När vaxmottlarven väl tagit sig under ett cellock kan den gräva sig horisontellt från cell till cell utan att komma upp ovanför vaxtacket. Den lämnar efter sig en väg som kan upptäckas av bina. Ibland kan man se var den grävt sig ner eller se vägen den lämnat efter sig när

Bild 3. Här är ett foto på puppan som vi fann i det hålade ynglet. De bruna fläckarna är avföring från en vaxmottlarv.

Foto: MEGHAN MILBRATH

bina täcker av puppor i jakten på vaxmottlarven.

Om du hittar ett vaxmott eller spår efter vaxmott i ett annars friskt bisamhälle finns det ingen anledning till oro.

I ett starkt och friskt bisamhälle kommer vaxmotten tas om hand – vaxmottlarverna kommer till slut att upptäckas och avlägsnas. Däremot i svaga bisamhällen där det inte finns tillräckligt med bin för att avlägsna skadegörare kan vaxmottlarverna etablera sig, äta sig igenom yngelramarna, spinna kokonger och verkligen skada yngelramar och hela bisamhällen.

Övergivna bikupor, oskyddade yngelramar och bisamhällen som är försvagade av sjukdom kan lätt invaderas av vaxmott. Nybörjarbiodlare har berättat för mig att de förlorat bisamhällen på grund av angrepp av vaxmott. De har dragit den slutsatsen eftersom de sett massor av vaxmottlarver och kokonger när de öppnat kupan. Det de ser är inte dödsorsaken utan ett resultat av ett försvagat bisamhälle som inte längre skyddas av vaktbin.

När ett bisamhälle är försvagat på grund av varroaangrepp eller någon sjukdom har de inte längre tillräckligt med bin för att mota ut vaxmotten eller upptäcka och rensa ut vaxmottlarverna som till slut tar över hela bikupan.

Det bästa sättet att skydda sig från vaxmott är att se till att bisamhällen är starka och friska och att förvara utbyggda ramar på ett säkert sätt. Om du ser hål i cellocken, tveka inte att gräva vidare!

MEGHAN MILBRATH

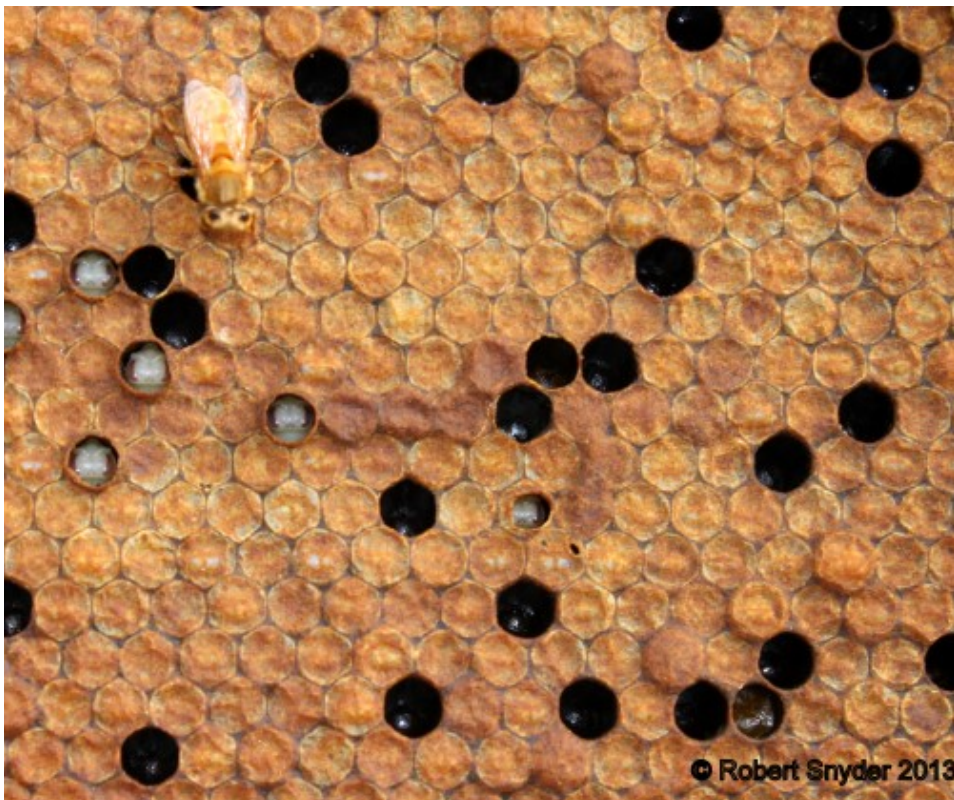

Bild 4. Här är ett foto av skalligt yngel som är taget av Rob Snyder, en specialist inom biodling som tillhör ett så kallat "tech transfer team" i Kalifornien. Man kan se att cellväggarna i otäckta celler är lite upphöjda vilket ger cellen ett vulkanliknande utseende. Man ser också mörkare bruna cellock på intilliggande celler vilket visar den väg som vaxmottlarven tagit genom vaxet. Om du ser skalligt yngel eller "vägar" som den på bilden, ta då ut puppor i några av cellerna och se om du kan hitta vaxmottlarven. I ramen som du ser på bilden lyckades Rob hitta och avlägsna vaxmottlarven från cellen med perforerat lock som du ser i slutet av raden med brunfärgade lock.

© Robert Snyder 2013

Bild 5-6. Här är foton på samma ram som det tidigare efter att Rob Snyder jagat och grävt fram vaxmottlarven.

Meghan Milbrath är forskare och tillfälligt anställd som postdoktor vid SLU. Hon har en doktorsexamen i miljöhälsovetenskap från University of Michigan i Ann Arbor, Michigan, USA, med fokus på riskmodeller för sjukdomsöverföring. Efter sin examen arbetade hon vid Michigan State University där hon forskade på nosemainfektioner.

Hon har varit biodlare i hela sitt liv och tycker mycket om att odla drottningar. Hon är intresserad av allt som rör bihälsa och som leder till en bättre och mer hållbar biodling.

För mer information om vaxmott och för fler foton av skalligt yngel se:

https://entnemdept.ufl.edu/creatures/MISC/BEES/Achroia_grisella.htm
<https://beeinformed.org/2021/07/02/detecting-wax-moth-larvae-in-frames-of-sealed-brood/>

För mer information om hur man på ett säkert sätt förvarar utbyggda ramar se:

Fries, I & Kristiansen, P. Sjukdomar, parasiter och skadegörare i bisamhället.
 Fabricius Kristiansen, L. Mina första år som biodlare. Sveriges biodlares riksförbund.

”Vi avelsföreningar kan spela en aktiv roll för att sprida kunskap”

Kommentar till Kjell Gustavssons artikel i BT nr 10, 2021:

Jag tycker det är bra att det finns fler som vill vara med och lyfta avelsfrågor till alla som har bin, så som Kjell Gustavsson gör i artikeln i Bitidningen nr 10/2021.

Det är också bra att SBR de senaste åren fokuserat mer på att sprida kunskapen om drottningodling bland våra medlemmar.

Här kan vi olika avelsföreningar spela en aktiv roll för att sprida kunskapen om avelsfrågor och binas fortplantningsbiologi. Okunskapen kring dessa frågor gjorde att vi hamnade i situationen med ohanterliga bin, anser jag.

Man har lite lättare att förstå detta med den multipla parningen, men som jag upplever det är det egentligen bara en gradskillnad

Det är framför allt omständigheterna med jungfrufödseln och den multipla parningen som gör att man inte kan bedriva en avel av bin på i princip mer än två olika sätt.

Antingen får man använda sig av parningsplatser där man på ett eller annat sätt kan kontrollera alla drönargivarna, till exempel en ö med vatten kring, eller genom insemination.

Man kan önska sig tillbaka till den tid när bina en gång på naturlig väg kom hit. Då det i skogarna fanns flerhundraåriga träd med för bina lämpliga bohålor flera meter upp och där det var långt mellan samhällena.

Då fick till exempel amerikansk yngelröta inte så stora konsekvenser som det kan få nu. Men i väntan på att sådana tider ska återkomma är det min mening att det är klokt att hålla på med avel.

I mitten av 1920-talet startade han klostrets helt isolerade parningsstation på Dartmoorheden och hade därmed lagt grunden till sitt framgångsrika avelsarbete.

Lika lite som någon annan då kände broder Adam till att drottningarna parade sig med flera drönare, men denna lyckliga omständighet med en isolerad parningsstation och att använda sig av systemserier som drönargivare innebar i praktiken att han kunde bedriva en effektiv avel.

Utrymmet i dessa rader är allt för kort för att närmare gå in på hur Broder Adam gick till väga, men det är de metoder vi också tillämpar.

Det bygger på att man dels känner till Mendels arvs lagar och känner till och förstår konsekvenserna av binas alldeles speciella fortplantningsbiologi i sitt avelsarbete.

Detta gäller vare sig man håller på med vår avel eller med en rasavel, som till exempel nordiska bin. Vi är rätt stolta över att Ulf Gröhn också hjälpte till att försöka rädda det nordiska biet, bland annat var han och Karl-Erik Tedblad från oss i Buckfastföreningen med över på Laesö när man skulle välja ut några av drottningarna till Nordbiprojektet.

Vår devis har alltid varit att Buckfastodlare samarbetar, och vi vet att detta

faktiskt också gäller de olika birasföreningar emellan om det ska gå att få större förståelse för avel med bin och dess speciella förutsättningar.

Jag har förstått av Kjell Gustavssons artikel att Ulf Gröhn i det arbete han lade ned i Nordbiprojektet inte pratat så mycket om vad vi i Föreningen Svensk Buckfastavel håller på med, och det var nog också helt rätt på sin tid.

Men om det är så att Kjell Gustavsson, eller för den del några andra som vill fördjupa sig i kunskaper kring avelsarbete med bin, vill veta mer om hur vi arbetar och varför vi gör som vi gör, för att kanske slippa känna sig konfunderade över oss menar jag, är det bara att skicka en förfrågan så kan vi säkert finna en lösning på detta.

Med annonsen i Bitidningen vill vi tala om för köpare av våra Buckfastbin hur vi går till väga och vilka egenskaper vi avlar efter. Detta är enligt vårt förmenande en nödvändig konsumentupplysning som allt för länge saknats på den svenska biomarknaden.

Vi kan önska oss att alla som säljer drottningar och/eller avläggare oavsett ras, talar om hur man tagit fram sina bidrottningar när de säljs.

Ju fler som inte gör det desto lättare är det att hamna i det träsk som föranledde starten av vår avel med Buckfastbiet.

TORBJÖRN S KUYLENSTIERNA

Ordförande
Föreningen Svensk Buckfastavel

Texten är kortad av redaktionen.

Biodlarna söker en kommunikatör

Sveriges Biodlares Riksförbund, Biodlarna, tar nu ytterligare ett steg i ambitionen att vara den naturligt första och viktigaste kanalen när frågor om biodling uppkommer i media. Som kommunikatör har du en central roll i det arbetet.

Vi söker Dig

som är riktigt bra på digitala verktyg och kanaler och har viljan att hugga tag i vår webbplats och andra digitala kanaler. Som person är du serviceinriktad och handlingskraftig och tar stort eget ansvar. Du är kommunikativ och bra på att samarbeta med förbundets styrelse och kansli, biodlare, myndigheter, externa organisationer och aktörer.

Arbetsuppgifter

- Ansvara för att utveckla och skapa innehåll för sociala mediekkanaler och redaktionellt ansvarig för förbundets hemsida
- Planera och genomföra effektiva kommunikationsinsatser
- Arbeta med nyhetsbevakning och lägga ut nyheter på hemsidan
- Bevaka, utveckla och vårda vår grafiska profil och vårt varumärke
- Stötta organisationen i interna och externa kommunikationsfrågor
- Resor i tjänsten förekommer

Kvalifikationer

- Högskoleutbildning med inriktning kommunikation/webbredaktör eller annan som arbetsgivaren bedömer som likvärdig
- Kunskaper om digital kommunikation, webbpublicering, sociala mediekkanaler och e-postmarknadsföring
- Mycket goda kunskaper i svenska, både i tal och skrift
- Goda kunskaper i engelska
- Kunskap om biodling

Erfarenheter

Några års arbetserfarenhet inom kommunikation och arbete med redaktionellt innehåll för webb.

Om tjänsten

Tjänsten är en deltidstjänst (ca 30 procent) eller enligt överenskommelse. Placeringsorten är Skänninge eller enligt överenskommelse. Anställningsformen kan diskuteras.

För ytterligare information om tjänsten,

kontakta tf förbundschef Anette Irebro, anette.irebro@biodlarna.se, 0142 – 48 20 03

alternativt Ann Elgemark, ledamot i förbundsstyrelsen ann.elgemark@biodlarna.se, 070-601 88 70.

Tillträde enligt överenskommelse.

Välkommen med din ansökan, innehållande CV och personligt brev, senast den 28 januari 2022 till anette.irebro@biodlarna.se.

Om Biodlarna

Sveriges Biodlares Riksförbund, Biodlarna, är en obunden medlemsorganisation med drygt 16 000 medlemmar, och består av 25 distrikt och ca 270 föreningar.

Vårt kansli med sex anställda ligger i Skänninge utanför Linköping

För mer information: www.biodlarna.se

RECEPT

En honungsburk är ju alltid en populär present. Men det kan vara roligt att variera sig också – varför inte göra en fin gammaldags efterrätt eller en god marmelad att äta till ost?

Med päron, men med honung i, förstås.

Honungspäron x 2 förgyller julen

Välj en fast sort av päron.

I det här fallet används en mycket sen gammal sort av franska päron, Nouveau Poiteau, som är mogna och lagom att plocka först i mitten–slutet av november.

Honungspäron med ingefära

2 kg fasta päron

Lag:

7 dl vatten
1 burk honung, 500 g
1 nypressad citron
2 rejåla knotor ingefära

Koka upp vatten, honung och citronsaft till lagen.

Skala päronen, dela i fyra delar och skär bort kärnhus, skaft och blomfnas. Dela i mindre klyftor, lagom att äta.

Skär ingefärsbitarna i små tärningar. Skulle de vara väldigt knotiga är det enkelt om man skivar dem först, så går det smidigt att skala bitarna.

Låt päronen sakta sjuda tillsammans med ingefärstärningarna i honungslagen tills päronklyftorna känns mjuka, utan att de faller sönder. Känn med sticka, det tar kanske 10–15 minuter.

Ös upp på rena och varma burkar, sätt

genast på lock och låt dem kallna.

Honungspäronen är fina att servera som dessert med lättvispad grädde.

Päronmarmelad med kardemumma

2 kg päron
1/2 dl vatten
1 nypressad citron
3 dl syltsocker
1 dl honung
1–2 tsk mortlade kardemummakärnor

Skala päronen och skär i småtärningar. Lägg efterhand i en stor kastrull.

Tillsätt övriga ingredienser och värm upp försiktigt. Låt marmeladen puttra i ca 10–15 minuter tills päronbitarna är mjuka.

Häll marmeladen i väl rengjorda och varma burkar och sätt på lock.

Förvaras svalt. Servera med goda kex och en mogen brieost. Eller varför inte till julfrukosten på rostat bröd?

LENA GRAPE LILLIEHORN

Godaste honungen i Halland

Tävlingen om "Hallands Godaste Honung" har avgjorts i Falkenberg. Tävlningen har pågått sedan 2010 med undantag för pandemiåret 2020.

Tio av Hallands elva lokalföreningar deltog i tävlingen. Honungen bedömdes enligt det nya reglementet.

Till vinnare av Hallands godaste honung 2021 utsåg juryn Maria Glamhed, Särö biodlarförening utanför Kungsbacka.

Juryns omdöme:

"Honungen har en vacker bärnstensfärg. Den har en kraftfull kryddig doft med inslag av skog och blommor.

Honungen är till konsistensen flytande. Smaken påminner om sirap, söt med en intensiv ton av gräddkola. Den har en lång och lite pepprig eftersmak.

Juryns kock bedömde honungen som mångsidig och gav inspirerande förslag på användningsområden.

Sammanfattningsvis en oförglömligt god och fin representant för svensk honung."

– **Min karriär** som biodlare startade 2017 och bestod av två kupor, säger Maria Glamhed. I dag har jag fem kupor i min trädgård, till lycka för grannar med bärbuskar och fruktträd. Mina bin har tillgång till villaträdgårdar och stora skogspartier både i Halland och Västra Götaland.

– Honungen slungades den 5 september och innehåller nektar från hela säsongen. Jag ymjar eller rör aldrig min honung då jag upplever att den tappar sommarens dofter och smaker, som hallon, äpple och brakved.

Maria Glamhed, Särö Bf, har den godaste honungen i Halland. Foto: MATS GLAMHED

AV BIDLARE, FÖR BIDLARE!

10%

PÅ NACKAKUPANS DELAR
SAMT ALLA TRÄRAMAR
FRAM TILL 28/2,
UTLEVERANS SKER TILL
31/3-22.

WWW.LPSBIODLING.SE

DET SJÄLVKLARA
VALET FÖR BIDLARE
I SVERIGE.

0533-631 11

 LP:s Biodling AB

Bee Nutrition Science
DULCOFRUCT
SKANDINAVIA

Allt bifoder och tillskott som dina bin behöver samlat på en plats!

Honungsbin behöver viktiga ämnen för överlevnad och reproduktion – kolhydrater, aminosyror, lipider, vitaminer, mineraler och vatten. Alla i rätt proportion!

Dulcofruct-produkterna är framtagna av forskare tillsammans med veterinärer och biodlare för att ge dina bina ett förstklassigt foder.

Du hittar alla våra produkter på www.dulcofructskandinavia.se

Vi söker fler återförsäljare. Kontakta oss gärna!

Dulcofruct Skandinavia, Förslövsvägen 131, 266 98 Hjärnarp
dulcofructskandinavia@gmail.com • 070 2061994

MEDLEMSFÖRMÅNER

ALLT DETTA FÅR DU SOM MEDLEM

Bitidningen

Tidningen kommer direkt i din brevlåda eller som nättidning. Utgivning med 12 nummer om året

Bevakning

Bevakning av biodlingsfrågor mot organisationer och myndigheter

Föreningsgemenskap

Delta i möten, kurser & andra aktiviteter. Kontakt med andra biodlare i din biodlarförening

Försäkring

Som medlem har du en medlemsförsäkring, kan teckna en Biodlarförsäkring och en Amerikansk Yngelrötaförsäkring

Etiketter

Tillgång till etiketter som höjer värdet på din honung med biodlarnas starka varumärke

Hjälp och råd

Hjälp och råd i biodlingsfrågor hos Biodlarna centralt eller någon distrikts-/ lokalfunktionär

Rabatter i Bibutiken

Medlemsrabatt i vår webshop - Bibutiken - där du kan köpa kurslitteratur, PR-material och informationsmaterial

Utländska tidningar

Förmånligt få möjligheten att prenumerera på ett antal utländska bitidningar

EAN-koder

Köp av egna EAN-koder via förbundet

Agrolkortet

Som medlem i Biodlarna har du möjlighet att ansöka om Agrolkortet
Läs mer på biodlarna.se

med mera....

Läs mer på www.biodlarna.se

Drottningodlaren Monica skriver nya "Året i bigården"

– Min tanke är att presentera hur jag arbetar från början, vilka steg jag tar och vilka material jag använder. Vilka val jag gör och varför.

Monica Larsson från Hjärnarp på Bjärehalvön i nordvästra Skåne har varit biodlare sedan 2009.

Hon tog sitt gesällbrev 2011 och driver nu företaget Honungsgården på Bjäre med 550 bisamhällen. Hon har en stor produktion av både drottningar och honung, undervisar på Fristads folkhögskola, har pollingeringstjänster till lantbrukare och är generalagent för bifoder och binäring.

Nu kommer hon från och med nästa nummer av Bitidningen att ta stafettpipnen efter Kjell Gustavsson och skriva under rubriken "Året i bigården".

Hon är nominerad till Årets spjutspetsföretag 2021 av Land Lantbruk, Swedbank och Sparbankerna, Ludvig & Co och LRF Ungdomen.

Monica Larsson kommer ursprungligen från Rumänien, ett stort biodlarland, men lever sedan tretton år sitt liv på gården i Hjärnarp tillsammans med maken och arbetskamraten Lars Larsson och deras två barn. Lantmästaren Lars är den trettonde generationen på familjegården.

Monica Larssons far var biodlare och

Monica Larsson är drottningodlare från Hjärnarp på Bjäre i nordvästra Skåne.

från början tänkte hon sig också att enbart producera honung på gården.

– Jag köpte 250 drottningar, men det fick bli tio här och femton där, mer fanns inte att få tag i.

Vad vill du berätta om i ditt "Året på bigården"?

– Jag vill berätta från en yrkesbiodlares perspektiv. Jag kommer att följa min driftplanering, en metodik som också passar bra för tio samhällen.

Gården arrenderar ut sin åkermark, men Honungsgården arrenderar mark för annan odling.

– Vi odlar blommor för bin på tio hektar, något som gynnar alla pollinatörer här runtomkring. Vi är skyldiga att inte ta maten från alla humlor och fjärilar.

Hennes bästa tips är att skaffa är en fröblandning av nektargivande klöver, lucern, cikoria, käringtand och blå lupin.

– Det är en blandning som ger mat hela året. Om man väljer honungsort eller gurkört slutar de ju blomma.

– Vi tar en första skörd i maj när det är mycket i blom, som går till ensilage till kor, men sedan blommor allt igen. När bina inte behöver mer tar gråsparvar och fasaner hand om fröna.

– Det är helt magiskt när det blommor här. Vi provade med solrosor också, men dem tog vildsvinen hand om. Nu har vi fullt med fåglar som äter sig feta inför vintern, säger Monica Larsson.

LENA GRAPE LILLIEHORN

Allt för din biodling

Butik och lager utanför Falköping
Välkommen!

Honung & Grönt

Återförsäljare för
LP:s Biodling AB

Med Service i Fokus!
Under lågsäsong har vi "Ringöppet"
070-6036138
honungogront.se

med över 40 år i branschen

Modernt Vaxrenseri med full utrustning.
Samtliga Bimaterial till försäljning.

info@davidssonsbimaterial.com
Telefon 070-561 85 63

Hullaryd, Aneby

Förbundets kvalitetssamordnare på träffen i Skänninge 16-17 oktober.

Regelverket under lupp vid kvalitetsseminarium

Helgen den 16-17 oktober samlades förbundets kvalitetssamordnare på en fysisk träff i Skänninge. Äntligen var det möjligt att ses på plats efter alla begränsningar som pandemin orsakat.

17 av 25 distrikt deltog, vilket man får anse som ett bra deltagande.

Vi började klockan 12.00 med lunch på kansliet. 13.00 inledde Ingmar Wahlström med ämnet ”Vad får man göra med honung” och hänvisade till Livsmedelsverkets författningssamling 2003:10. Deltagarna hade fått i uppgift att läsa igenom föreskrifterna. Det blev många bra diskussioner och frågeställningar.

Därefter var det Anders Lignells tur att kliva upp i talarstolen för att prata om våra etiketter och varumärket. Anders redogjorde för vad som gäller för att få använda våra etiketter och varumärke. Man måste alltid ha gjort en honungsbedömning i sin förening – med godkänt resultat – och även ha genomfört självkontrollen ”Bihusesyn”.

Anders förklarade också i vilka kombinationer man får använda de olika etiket-

terna tillsammans med locksäkringen.

Direkt efter eftermiddagskaffet gick Elisabeth Wilhelmsson igenom honungsreglementet. Några små synpunkter på justeringar kom upp som kommittén ska titta på. Elisabeth checkade även av hur det har gått med lanseringen av reglementet i distrikt och föreningar.

Det framkom att några inte hade genomfört bedömning med det nya reglementet på grund av bland annat pandemin, men de var på gång att göra det. I det stora hela verkar alla vara nöjda med reglementet och materialet som blivit tillsänt dem.

På söndagen startade vi klockan 09.00 med honungsbedömning som första aktivitet. Åtta honungsburkar stod på bordet för avsmakning. En av dem stack ut lite. Det var en burk som Ingmar Wahlström hade med sig – den var tappad någon gång på 70-talet.

På den tiden var inte tal om ”bäst-föredatum”, men man kunde konstatera att honungen fortfarande var ätbar. Färgen var väldigt mörkt brun, på gränsen till svart och med tydliga sockerkristaller.

Burken hade Biodlarnas etikett och burken var av plast, vilket inte var så vanligt på den tiden. Det blev mycket diskuterande om vilken som var bäst, för som ni vet är ju smaken olika.

Lagrad honung.

Efter det att honungsburkarna plockats bort var det dags för Leo de Geer att prata om Apimondia och hur de jobbar. Leo lägger ner ett stort och värdefullt arbete för förbundet på sin omvärldsbevakning och vad som händer på honungsfronten i andra länder.

Avslutningsvis var det återigen dags för Anders Lignell att kliva upp i talarstolen, den här gången var ämnet Bihusesyn.

Anders gick igenom Bihusesyn och diskuterade punkt för punkt med deltagarna.

Sammanfattningsvis två lyckade kvalitetsdagar med engagerade deltagare och föreläsare som gjorde ett bra jobb.

LENNART JOHANSSON

Välkommen till Apiscandia i Örebro 11 – 13 februari 2022

Biodlingsföretagarna har i samarbete med Jordbruksverket (JV), Svenska Bin, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) och SBR-distrikten Örebro, Sörmland och Västmanland nöjet att inbjuda till Apiscandia-kongressen på Conventum i Örebro februari 2022.

FREDAG

Biodling och lantbruk i fokus

Jordbruksverket är värd för dagen med programpunkter om NPB-programmet, nationella nyheter, värdet av pollinering och konkurrens mellan pollinerare.

Drottningssymposium om produktion och logistik

På eftermiddagen hålls ett symposium för biodlare om drottningar som insatsvara. Svenska och danska drottningodlare presenterar sina verksamheter.

På eftermiddagen medverkar LRF och SFO, då handlar det om pollinering, ekonomi, förgröning och kantzoner.

Bokningspaket för Apiscandia 2022

Inför konferensen Apiscandia har vi tagit fram ett antal olika bokningspaket. Du hittar komplett information och beställer biljetter på hemsidan.

- **BOKNINGSPAKET med allt inkluderat**
- **BOKNINGSPAKET konferens och mat**
- **DAGSBILJETT konferens och utställning**
- **KONFERENSMIDDAG 3-rätters på lördagen**
- **BF DROTTNINGSSYMPOSIUM fredag eftermiddag**

LÖRDAG OCH SÖNDAG

Under lördag och söndag är det tre paralleller som är helt inriktade på biodling. En avancerad och en lite mer praktisk del för biodlare. Det blir ett späckat program båda dagarna med föreläsare som:

- **RANDY OLIVER**, en ikon inom biodling
- **STEFAN MANDL**, en storbiodlare från Österrike med 10,000 samhällen.
- **BERNARD HEUVEL** om biodling i Tyskland och om EPBAs-roll för biodlingen i Europa.
- **THOMAS HENRIKSSON** om pollinering och ekonomi.
- **DANIEL POPOVICI**, rumänsk veterinär och forskare inom ”bee nutrition.”
- **SVENSKA BIN** håller ett program under lördagen och **POLLINERA SVERIGE** på söndagen.

Dessutom kommer SLU och ännu fler föreläsare. Biodlingsföretagarna och SBR-distrikt håller årsmöten på lördagsmorgonen.

BILJETTBOKNINGEN

öppnar den 1:a dec 2021

Se hemsidan för program och information om paketen:

www.apiscandia.com

UTSTÄLLNING

med biredskap och annat pågår 11–13/2. Intresserad av utställningsplats? Se hemsidan för information.

Innehåll 2021 i Bitidningen

Sidangivelserna börjar med sidnumret, varefter följer tidningsnumret, t ex 2-1/2, sid 2 i nr 1/2. 3-10 betyder sid 3 i nr 10.

Avelsarbete

Berättelsen om Langstroth	20-7/8
Det nordiska biets år	12-3
Parningsstationer och platser för avelsarbete	14-5
Svensk Buckfastavel	13-3

Biprodukter

Drönarlarver på tallriken	22-3
---------------------------------	------

Bisjukdomar, parasiter och förgiftningar

Bihälsa 2020 Preben Kristiansen	28-1/2
Bihälsa 2021 Björn Gustavsson	24-3, 30-4, 24-5, 24-6 24-7/8, 24-9, 24-10, 22-11
Bistick skydd mot corona	4-1/2
Bitillsyn: Så här jobbar en bitillsynsman	12-7/8
Framsteg för varroatoleranta bin	10-6
Modifierade svampar kan bekämpa varroakvalster	10-11
Sjukdomar hos honungsbin	12-4
Varför varroaresistens?	10-4
Vaxmott – varför blir det hål i cellocken?	18-12

Föreningar, distrikt och förbund

Anette Irebro ny tf förbundschef	20-10
Biodlarna storsatsar på utbildning för odlare	14-11
Billigare prenumeration på bitidningar	25-11
Biodlarna ökar igen	26-5
Bjärnum-Vittsjöortens Bf	23-6
Bosnien-Hercegovinsk biodlareförening 25 år	20-3
Digital nybörjarutbildning av viktiga erfarenheter	12-10e
Digitalt riksförbundsmöte 2021	4-6
Göteborgs och Bohusläns Bf	22-10
Hallands godaste honung 2021	23-12
Kristianstadsbygdens Bf	10-5
Krav på ersättning till drabbade biodlare	5-6
Kommande årsmöten inom distrikt och riksförbundsmötet	15-1/2
Kronobergs distriktsstyrelse	18-11
Kvalitetsmöte 2021	26-12
Lidingö Bf	22-6
Medlemsundersökningen	10-3
Mer än 16 000 medlemmar i Biodlarna	15-7/8
Munka Ljungby Bf	18-7/8
Månadens tips Lennart Johansson	2-1/2, 2-3, 2-4, 2-5, 2-6 2-7/8, 2-9, 2-10, 2-11, 2-12
Ordförandekrönika	32-1/2, 36-4, 28-9
Pandemiläget inför föreningarnas årsmöten	20-10
Rationella biodlingskursen	12-6
Röke Bf	26-10
Styrelsen 2021	12-1/2
Tessan vann silver i mathantverk	5-1/2
Trädgårdsmässa på Gränsö slott	10-11
Uppvidinge biodlarmuseum i Älgshult	20-11
Valberedningens förslag till förbundsstyrelsen	32-4
Vi behöver fler svärmfångare	12-5
Vänmedlemskap blir enklare	26-10
Årsmöte i coronatider	13-1/2
Årsresumé Biodlarna 2020	18-1/2

Information om och utveckling av biodlingen

Fristads folkhögskola: Utbildningen som lär dig driva företag	10-9
Fusket hotar att slå ut biodlare	24-1/2
Jordbruksverket arbetar med nya regler	4-12
Nya bihälsolagen	4-3, 4-4
Nya EU-regler för ekologisk biodling	4-11
Nya regler från våra myndigheter	14-3
Välkommen att delta i Pollenjakten	20-5

Från andra länder

Brexit påverkar importen av bin till Storbritannien	15-3
Greklands bimuseum stöttar biodlare	18-3

Biskötsel och forskning

Att förbättra näringstillgången för våra bin	11-7/8
Bihusesyn, egenkontroll 16 sidor	13-4
Bin kan tränas att upptäcka coronavirus	12-11
Forskare vill skapa syntetisk bihjärna av nanotrådar	16-3
Från utbrändhet till biodlare	16-1/2
Honungsbin varnar i panik	29-12
Koffein fick bin att fokusera bättre	20-9
Om honungsbiets bigift och apiterapi	26-3
Om propolis och dess medicinska effekter	18-6
Har det varit ett svärmår i år?	4-10

Tips

Att arbeta i trådkupa	22-5
Bygg en vaxsmältare för ramar	14-1/2
Elin's bibok	12-12
Fototävling	13-10, 28-11, 29-12
Godis till helgdagarna	20-1/2
Handbok i bihälsa	4-5, 15-6, 10-7/8
Nybro utsett till Årets pollinatör	10-12
Tips om täckvax	21-3
Världsbidagen 20 maj	8-4

Övrigt

Balans mellan stad och land	16-5
Debattkommentar Svensk Buckfastavel	20-12
En spännande lantbrukarfamilj	26-6
Fotograf Kjell Andersson	34-4
Honungsbussen på auktion	26-11
Konstnär vill måla 50 000 bin runt om i världen	16-9
Korsord	26-1/2, 32-7/8
Recept: 2 x honungspäron	22-12
Sjutton kupor stals i Skåne	20-6
Stadsmiljön är en tillgång för både odling och bin	14-10
Året i bigården 2021 Kjell Gustavsson	6-1/2, 6-3, 6-4, 6-5, 6-6 4-7/8, 4-9, 6-10, 6-11, 6-12
Året i bigården 2022 Monica Larsson	25-12

Honungsbin som anfalls varnar kupan med panikljud

Panikljud från asiatiska honungsbin under attack från jättebålgetingar kan vara en larmsignal för bikupan att försvara sig.

Jättebålgetingars attacker (*Vespa soror*) är dödliga hot mot asiatiska honungsbi-kolonier (*Apis cerana*). De enorma bålgetingarna kan på grund av sin storlek och vildhet förstöra hela bikupan på bara några timmar. De dödar försvararna, ockuperar boet och ger de hjälplösa avkommorna som mat åt sina egna larver.

Nu visar en artikel i Royal Society Open Science att asiatiska honungsbin har en larmsignal som är specifik för jättebålgetingar.

Heather Mattila, medförfattare och forskare vid Wellesley College, beskriver ångestsignalen så här:

– Den kännetecknas av snabba skurar av höga ljud, vars frekvens ändras på oförutsägbara sätt – de är ganska skarpa och bullriga.

Heather Mattila säger också:

– De auditiva egenskaperna hos binas larmsignal liknar de som används av däggdjur, som också lever i sociala grupper och delar information om farorna runt dem.

I samarbete med lokala biodlare i Vietnam har Mattila och hennes kollegor ägnat större delen av sju år åt att studera asiatiska honungsbin och deras värsta fiende, jättebålgetingar.

Varningsljuden skapas genom att bina vibrerar sina vingar eller thorax. Varningssignalen verkar varar exklusivt kopplad till attacker av jättebålgeting.

ALMANACKAN

MÖTEN OCH KURSER

VI MINNS

Gunnar Källrot
Västra Frölunda Bf

Bo Lunden
Västra Frölunda Bf

Ernst John
Östra Härad Bf

FÖRENINGAR & DISTRIKT

Grannföreningar är välkomna

Inga förenings- eller distriktsnyheter har kommit in denna gång.

Sista chansen skicka in bilder till fototävlingen

Det fortsätter att komma in bilder till fototävlingen "Bin året runt". Absolut sista chansen att delta är den 30 november.

RÄTTELSE. Det blev fel namn i förra Bitidningen som fotograf bakom den här bilden. Så här ska det vara:

Foto: KARIN KJELDGAARD...

Under det senaste halvåret har det ramlat in många bilder i mejlkorgen.

Fina bilder till fototävlingen från bigårdar runt om i landet. Vill du vara med har du chansen fram till 30 november.

Priset är att få din bild publicerad i Bitidningen. Vi kommer också dela ut priser från Bibutiken. Glöm inte att ange ditt namn och adress. Vinnare utses av Mia Karlsvärd.

Mejla din bild till: tavling@biodlarna.se

Har du flyttat eller bytt mejladress?

För att du ska få Bitidningen eller få viktig information över mejl är det viktigt att du alltid ser till att du har rätt uppgifter registrerade hos oss.

Kontrollera dina uppgifter genom att logga in på www.biodlarna.se

Inloggningsuppgifterna hittar du på fakturan för medlemsavgiften. Har du inte fakturan kvar, skicka ett mejl till medlem@biodlarna.se så hjälper vi dig!

SÄLJES

Bigård säljes, 5 st samhällen, 10 ramars LN, motordriven slunga med sil-centrifug, 29 900 kr. Alternativt bisamhällen 1 900 kr (Kungälv), tel 0709-66 48 57

Biredskap Freddy Duwe, Vårsta
Malmtorpsvägen 19, 147 71 Grödinge
070-510 70 54, info@freddyduwe.com Hjulslungan
Nassenheider tappmaskin
BB-wear skyddskläder
Varrox oxalsyreförångare
Öppet? Se: www.freddyduwe.com

RAMLIST LN, Norsk, o Svea OB 4:00,
Borrad 4:50. Hoffman, LN 5:00, Langstroth 5:25.
Tillverkning av alla förekommande biramar. Langstrothmaterial. Frakt tillkommer. Tel 0223-131 80

4 ramars motorslunga 5699:-
6 ramars självvändare 13750:-
vaxsmältare med ångaggregat 3200:-
vals för kaktillverkning 10545:-
Elektronik till kläcksåp 298:-
Trådhelp 1500:-
Avtäckare - ny modell 195:-
Bioverall - 3 lager mesh 950:-
Se info: www.argsomettbi.se -
finns i Asarum
Björn 070-329 32 62

Information blogg, bild och film
<https://www.eyvindjohansson.se>
Bruksdrottningar! Odling efter Städtokiga bin! Friparade!
Tillgång efter Framställning!
070-5156459"

Locksigill. Flera sorter, enkelt att beställa, snabb leverans.
www.honungssigillet.se

BI & BIODLINGSTILLBEHÖR
Smedgatan.1 Svedala. Öppet alla dagar.
Ring kl. 8-10 samma dag ni vill komma för att bestämma tid som passar oss alla. bi-svedala.se
0708-95 50 30 0708- 95 50 25

Sverigesigillet. Sigill till alla dina produkter, två sorter.
www.sverigesigillet.se

www.alltombiodling.se
böcker, filmer, nyheter, reportage om bin och biodling.

Mindre biodling säljes. Finnes 6 ramars självvändande slunga i rostfritt, silcentrifug, några invintrade bisamhällen (varrozbekämpade), lådor, ramars, allt i lågnormal. 070-562 47 15

KÖPES

Uppstaplingskupor lågnormal köpes. I Skåne. tel 0736-10 68 96

Gamla bitidningar+annan biliteratur – svenska, norska, engelska, danska.
Tonygalic73@gmail.com

Honung köpes
Bimäster
Mats@Bimaster.se
070-2094950

Begagnad perforator eller honungslössare.
pinterjosef03@gmail.com

Smålandskupa köpes.
Helst i Skåne.
Åke Törringer, 073-150 1845

Lustgården
BELGOSUC
Fodret som tål att jämföras.
Medlet stimulerar binas städbeteende
BEEVITAL
HIVE CLEAN
Kan användas året om
Bästa pollenfällan?
Sundance
www.lustgarden.biz
Lustgårdens biodling tel 035-17 55 90

Monica Larsson
professionell drottningodlare

Vi säljer **Bidrottningar Buckfast** odlade efter testat avelsmaterial som medför snabb vårutveckling, är fromma, svärmtroga, har bra rensningsförmåga och är mycket högavkastande. Vill du veta mer, beställa eller begära offert? Besök gärna oss på hemsidan:

www.honungsgarden.com
ring **0702061994** eller mejla på monica@honungsgarden.com

Vi levererar från vecka 25 till och med vecka 36

Följ oss på Facebook och Instagram

Sök på Biodlarna

BIODLARNAS KONTAKT

Sveriges Biodlares Riksförbund (SBR) är en politiskt, religiöst och etniskt obunden ideell organisation, som bygger på principen om frivilligt, individuellt medlemskap.

Biodlarna ska arbeta för att utveckla svensk biodling som näring och meningsfull fritidssysselsättning, sprida kunskap om biodling, honungens egenskaper och pollinerings betydelse.

FÖRBUNDSKANSLIET

Borgmästaregatan 26, 596 34 Skänninge
Tel: 0142-48 20 00
Öppet: må-to: 08.00-16.00, fre: 08.00-12.00.
Lunchstängt 12.00 - 13.00.
Medlemsfrågor medlem@biodlarna.se
Adressändringar meddelas till medlem@biodlarna.se alt. 0142-48 20 00.
Telefontid växel vardagar 08.00-12.00

TF FÖRBUNDSCHEF

Anette Irebro,
0142-48 20 03
anette.irebro@biodlarna.se
FÖRBUNDSCHEF Jonas Eriksson – sjukskriven

FÖRBUNDSADMINISTRATÖR

Maj-Britt Järnvall,
0142-48 20 02
maj-britt.jarvall@biodlarna.se

WEBBANSVARIG

Ann-Sofie Alfsdotter,
0142-48 20 09
ann-sofie.alfsdotter@biodlarna.se

EKONOMIANSVARIG

Anette Irebro,
0142-48 20 03
anette.irebro@biodlarna.se

Bankgiro: 512-7113 (medlemsavgifter)
Bankgiro: 413-6149 (övriga betalningar)
Plusgiro: 86 85-0 (övriga betalningar).

UTBILDNINGSANSVARIG

Lennart Johansson,
0142-48 20 10
lennart.johansson@biodlarna.se

Omslagsbilden:

Elin Iderström är ny som biodlare och författare till en ny bok om bin.

Pricken över i:et på förstasidan påminner om att drottningen märks **VIT** i år.

FOTO: LINN MALMÉN

KOMMERSIELLA ANNONSER

Ta kontakt med Bitidningens redaktion, bitidningen@biodlarna.se
Tel 0142-48 20 06

• Uppslag två sidor utfallande	440 x 295	26 250 kr
• Hellsida	225 x 295	16 125 kr
• Sista sidan (1/1 special)	215 x 238	18 750 kr
• Halvsida stående (1/2)	94 x 256	9 250 kr
• Halvsida liggande (1/2)	192 x 126	9 250 kr
• Kvartssida stående (1/4)	94 x 126	6 250 kr
• Kvartssida liggande (1/4)	192 x 61	6 250 kr
• Åttondelssida (1/8)	94 x 61	2 125 kr
• Mini	57 x 25	400 kr

Rabatter. 6 på varandra följande annonser ger 10%.

För helårsannonsering kontakta redaktören för prisuppgifter på annonspaket.

Annonsmaterialet lämnas som tryckfärdig pdf.

Publicering. Inskickad annons publiceras i nästkommande nummer med hänsyn taget till datum för manusstopp.

REDAKTÖR Lena Grape Lilliehorn,
Borgmästaregatan 26, 596 34 Skänninge,
0142-48 20 06
bitidningen@biodlarna.se

Prenumeration på BITIDNINGEN:

Tidningen är en medlemsförmån för medlemmar i Biodlarna. Du kan också prenumerera separat på Bitidningen. Du betalar då 600 kr för ett helår (inom Sverige). Kontakta medlem@biodlarna.se vid intresse.

Artiklar och mötesnotiser till Bitidningen skickas till bitidningen@biodlarna.se

Författarna ansvarar för innehållet i sina artiklar, som ej behöver återge redaktionens eller förbundets mening. Ett år efter utgivning av den tryckta tidningen läggs denna ut på Biodlarnas hemsida biodlarna.se

Annons till BITIDNINGEN:

Till Bitidningens e-post bitidningen@biodlarna.se
Annonspriser se information här nedan.

Manusstopp den första i månaden, en månad före utgivningsdagen.

Är det något nummer av Bitidningen du inte fått? Kontakta Biodlarnas kansli, 0142-48 20 00, medlem@biodlarna.se
Aktuella nr kan läsas via hemsidan.
Äldre BT kan laddas ner från hemsidan.

BIODLARNAS BIBLIOTEK

Ultunabiblioteket, SLU, Box 7071,
750 07 UPPSALA. Tel vx 018-67 10 00.

Låneböcker beställs genom ditt lokala bibliotek.

RÅDGIVARE BIOLOGISK MÅNGFALD OCH BIHÄLSA

Björn Gustavsson,
073-856 43 12
bjorn.gustavsson@jordbruksverket.se

FÖRBUNDSSTYRELSE

Förbundsordförande Björn Dahlbäck,
Krögeravägen 8, 33153 Värnamo.
Tel 076-035 66 46
bjorn.dahlback@biodlarna.se

Vice förbundsordförande Ingmar Wahlström,
Östra Karsbo 502, 37045 Fågelmara.
Tel 070-992 93 30.
ingmar.wahlstrom@biodlarna.se

Styrelseledamot Vivianne Boman,
Altuna - Fröslunda 22, 74971 Fjärdhundra.
Tel 073-215 17 01
vivianne.boman@biodlarna.se

Styrelseledamot Leo de Geer,
Strandäsvägen 16, 216 30 Limhamn.
Tel 070-591 59 87
leo.degeer@biodlarna.se

Styrelseledamot Ann Elgemark,
Öströms väg 14, 66450 Vålberg.
Tel 070-601 88 70.
ann.elgemark@biodlarna.se

Styrelseledamot Per Lundblad,
Skyttevägen 30, 181 46 Lidingö.
Tel 072-560 15 01
per.lundblad@biodlarna.se

Styrelseledamot Pontus Lundh,
Bruksgatan 4 C, 295 31 Bromölla.
Tel 070-995 95 56
pontus.lundh@biodlarna.se

Styrelseledamot Carin Ström,
Gallviksvägen 43, 441 63 Alingsås.
Tel 072-387 07 42
carin.strom@biodlarna.se

ANNONSERA

RADANNONSER

Radannonser placeras löpande efter varandra och tillsammans i slutet av tidningen under huvudrubriken "Marknadsplatsen". De samlas under ämnesrubriker. Inga bilder tas in här.

Utseende. Minimistorleken på en radannons är 2 rader/50 kr. De första 1-3 orden i annonsen blir i fetare stil. Det normala avståndet mellan två annonser är en blankrad.

Betalning. Radannonser faktureras. Pris: 25:-/rad. På radannonser ges ingen mängdrabatt.

Gratis. Två radannonser/år i efterkommande nummer är gratis för medlem.

Högst 3 rader/ annons

Annonsmaterial. Gratisannonser mejlas eller skickas med post till redaktören. Var noga med att ange dina kontaktuppgifter.

Publicering. Inskickad annons publiceras i nästkommande nummer med hänsyn taget till datum för manusstopp.

Posttidning B — Bitidningen

Tryckort: Kalmar

**Obeställbar tidning återsändes till Biodlarnas kansli,
Borgmästaregatan 26, 596 34 Skänninge.**
Dit anmäls även adressändringar.

Begränsad eftersändning.

Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen
med den nya adressen angiven på tidningens framsida,
dvs ej på adressidan.

God Jul & Gott Nytt År

Kansliet stänger den 17 december
och öppnar återigen den 10 januari

**Sista beställningsdag för leverans före jul:
Bibutiken samt etiketter: 14 december**

OBS! Etiketterna tillverkas och skickas före jul,
men kan komma levereras i mellandagarna.

Öppna luckor och ta del av erbjudanden varje dag fram till jul i bibutikens julkalender